

Memo

Aan: Gemeenteraad

Cc:

Van: College van B&W

Datum: 12 mei 2021

Kenmerk:

Onderwerp: Vitaal Buitengebied

Inleiding

De afgelopen decennia zien we het aantal agrarische bedrijven gestaag afnemen, de “blijvers” in omvang groeien en te gelijker tijd ook de diversiteit aan functies in het buitengebied toenemen. Op grond van Europees en nationaal beleid wordt van de agrarische bedrijven een inspanning gevraagd om de stikstofuitstoot te beperken en toe te werken naar een circulaire en natuur-inclusieve bedrijfsvoering. Deze transitieopgaven van de landbouwsector vallen samen met een toenemende ruimtevraag in het buitengebied voor klimaat-adaptatie maatregelen (opvangen regenwaterpieken en langdurige perioden van droogte), energietransitie-opgaven (solarvelden en windenergieparken), versterking van natuur- en landschapswaarden en uitbreiding van de recreatiemogelijkheden.

Aanleiding

Op grond van de vastgestelde begroting 2020 ligt er een opdracht om een visie Vitaal en leefbaar buitengebied op te stellen. Ter uitvoering van de d.d. 7-11-2019 door het CDA en D'66 ingediende en vastgestelde motie “Op weg naar een vitaal, leefbaar en toekomstbestendig buitengebied” ligt er bovendien een opgave om te onderzoeken in welke vorm of hoedanigheid een aanspreekpunt opgenomen kan worden in de uitwerking van de visie op een vitaal, leefbaar en toekomstbestendig buitengebied.

Visie op Vitaal Buitengebied

Vitaal Buitengebied is één van de zeven gemeentelijke opgaven die we als onderdeel van de invoering van de Omgevingswet in onze gemeentelijke Toekomstvisie hebben geprioriteerd. We hebben hierin als uitgangspunt opgenomen dat het buitengebied letterlijk ruimte biedt aan een gezond leven. Inwoners en toeristen kunnen er bewegen, sporten, lokaal en gezond eten. Het buitengebied wordt binnen de kernen gehaald door lokale afzet van streekproducten. Door herstel en versterking van landschaps- en cultuurhistorische waarden én door een goede bereikbaarheid blijft het gebied aantrekkelijk om te beleven. Echter, de landbouwsector is en blijft in ons buitengebied een belangrijke sector. We zien de sector zich via twee lijnen ontwikkelen:

- de reguliere landbouwproductiebedrijven die hun producten via ketenpartners op mondiaal niveau afzetten en inzet leveren om de bedrijfsvoering te vergroenen en kringlopen te sluiten;
- daarnaast zien we bedrijven opkomen van meestal een beperktere omvang die hun producten lokaal of regionaal afzetten (korte voedselketens).

Dit zijn in onze optiek twee uiteenlopende bedrijfsfilosofieën die uitstekend naast elkaar kunnen toewerken naar een toekomstbestendige bedrijfsopzet binnen de transitieopgave waarvoor de landbouwsector staat.

Inzet op ontwikkeling van visie of uitvoeringsprogramma Vitaal Buitengebied

Onze toekomstvisie geeft een overzicht van opgaven en ontwikkelingen in het buitengebied. Met uitzondering van het thema landbouw, is er sprake van recent vastgesteld beleid op de overige thematische beleidsonderdelen binnen het buitengebied. De landbouwtransitie is een complexe ontwikkeling, waarbij de lokale overheid niet primair aan zet is. In de achterliggende memo (De toekomst van de landbouw en het buitengebied) geven wij de Europese, landelijke en provinciale ontwikkelingen weer. Het is evident dat de overheid een actievere rol gaat spelen in de toekomstige ontwikkeling van het buitengebied en met name in de landbouwsector. Met de komst van de Europese Green Deal en de nog te ontwikkelen landelijke visie op landbouw, landschap en natuur wordt hoogstwaarschijnlijk een meer sturende en beleidsconsistente rol van de overheid verwacht. Gezien deze trends is een lokale visie overbodig en verwachten wij derhalve dat een lokaal uitvoeringsprogramma voldoende is.

Routeplanning (hoe komen we tot een vitaal buitengebied)

Fase 1 | Q2 2021

Beeldvormende raadssessie vitaal buitengebied deel 1

Op 10 juni aanstaande wordt de eerste beeldvormende raadssessie vitaal buitengebied georganiseerd. Hierin willen wij de raad meenemen in de uitkomsten van de gebiedsanalyse van onze gemeente. Dit onderzoek is uitgevoerd door het Kadaster en WEER (WUR). Het Kadaster verzorgt een presentatie. Verder willen wij de raad op een informerende wijze meenemen in de huidige ontwikkelingen van de landbouwtransitie. De memo 'De toekomst van de landbouw en het buitengebied' geeft hierin richting.

Fase 2 | Q3 2021

Beeldvormende raadssessie vitaal buitengebied deel 2

Na het zomerreces willen wij enkele inspirerende deskundigen, gelinkt aan buitengebied, uitnodigen om de raad te informeren over de toekomst van het buitengebied en de landbouwtransitie. Wij willen de raad daarna de mogelijkheid geven om met elkaar over de toekomst van het buitengebied in debat te gaan.

Fase 3 | Q4 2021 en Q1 2022

Uitwerking van de visie of het uitvoeringsprogramma

De transitie van de landbouwsector, de toekomstige ontwikkeling van het buitengebied zijn complexe processen, met veel betrokkenen, die vragen om een zorgvuldige aanpak. Deze zorgvuldigheid vraagt om tijd, ook in afwachting van de landelijke visie, om te komen tot een voorstel vitaal buitengebied die wij aan de raad willen voorleggen.

Fase 4 | Q2 2022

Het aanbieden van een voorstel vitaal buitengebied aan de raad

Afhankelijk van de uitkomsten van fase 3 leggen wij de raad ter besluitvorming een uitvoeringsvoorstel voor betreffende de aanpak van de toekomst van ons vitale buitengebied.